

Dokument ze zasedání

A9-0392/2023

4.12.2023

ZPRÁVA

o provádění programu Občané, rovnost, práva a hodnoty na období 2021–2027 – angažovanost a účast občanů
(2023/2004(INI))

Výbor pro kulturu a vzdělávání

Zpravodaj: Łukasz Kohut

OBSAH

	Strana
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ – SHRNUKÍ SKUTEČNOSTÍ A ZJIŠTĚNÍ	3
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	12
PŘÍLOHA: SUBJEKTY nebo OSOBY OD NICHŽ ZPRAVODAJ OBDRŽEL PODNĚTY 19 INFORMACE O PŘIJETÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU	20
JMENOVIÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU	21

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ – SHRNUTÍ SKUTEČNOSTÍ A ZJIŠTĚNÍ

Unie založená na demokracii, rovnosti, právech a hodnotách

Složitě a rychle se měnící politické, hospodářské a sociální prostředí Evropské unie vyžaduje důrazná, na výsledky orientovaná a na důkazech založená politická opatření zaměřená na občany a založená na demokracii, rovnosti, právech a hodnotách.

V této složité situaci byl v roce 2021 zahájen program Občané, rovnost, práva a hodnoty (CERV), který byl vytvořen spolu s programem Spravedlnost na období 2021–2027 v rámci Fondu pro spravedlnost, práva a hodnoty s cílem podporovat práva a hodnoty zakotvené ve Smlouvách.

Program Občané, rovnost, práva a hodnoty (CERV) na období 2021–2027 poskytuje finanční prostředky na zapojení občanů, podporu rovnosti pro všechny a uplatňování práv a hodnot EU. Jeho cílem je chránit a podporovat práva a hodnoty zakotvené ve Smlouvách EU, v Listině základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) a v platných mezinárodních úmluvách o lidských právech. Za tímto účelem podporuje organizace občanské společnosti a další zúčastněné strany, které působí na místní, regionální, celostátní a nadnárodní úrovni, a podporuje občanskou a demokratickou účast. Tím pomáhá udržovat a dále rozvíjet otevřenou, demokratickou, spravedlivou a inkluzivní společnost založenou na zásadách právního státu. Zvláštní pozornost věnuje podpoře účasti celostátních, regionálních a místních organizací občanské společnosti.

Program je rozdělen do čtyř složek činnosti a usiluje o dosažení těchto cílů:

1. ochrana a prosazování hodnot Unie (složka Hodnoty Unie);
2. prosazování práv, zákazu diskriminace a rovnosti včetně genderové rovnosti a pokračování v uplatňování hlediska genderové rovnosti a zákazu diskriminace (složka Rovnost, práva a genderová rovnost);
3. podpora angažovanosti a účasti občanů na demokratickém životě Unie a výměny mezi obyvateli různých členských států a zvyšování povědomí o jejich společných evropských dějinách (složka Angažovanost a účast občanů);
4. prevence a potírání genderově podmíněného násilí a násilí na dětech (složka Daphne).

Podle dohody mezi výbory má výbor CULT výhradní odpovědnost za složku 3 – podpora angažovanosti a účasti občanů na demokratickém životě Unie a výměny mezi obyvateli různých členských států a zvyšování povědomí o jejich společných evropských dějinách (složka Angažovanost a účast občanů). Tato zpráva o provádění se proto zaměří především na složku 3 programu CERV.

CERV – nový program EU

Program CERV navazuje na dva programy EU – Práva, rovnost a občanství (REC) na období 2014–2020 a program Evropa pro občany na období 2014–2020. Složka 3 programu CERV spojuje většinu prvků týkajících se občanství z obou předchozích programů.

V roce 2020 Evropská komise navrhla sloučit tyto dva programy do jednoho. Chtěla tak uznat, že roztržitost a omezené zdroje předchozích programů omezují schopnost reagovat na nové a vznikající výzvy, a to zejména v době, kdy vznikající hnutí zpochybňovala myšlenku otevřené, inkluzivní, soudržné a demokratické společnosti, která obecně zaručuje podmínky pro občanskou účast a uplatňování práv. To by následně umožnilo budovat tolerantní způsob soužití. Bylo dosaženo pokroku při zajišťování toho, aby si občané byli vědomi svých práv i výhod plynoucích z občanství EU, v zájmu podpory jejich větší účasti na politickém životě a ve společnosti a zajištění lepšího porozumění Unii, jejím dějinám, kulturnímu dědictví a rozmanitosti. Tato práva jsou obsažena ve Smlouvách: zejména společná ustanovení (článek 2 o hodnotách a článek 3 o cílech, článek 6 Listiny základních práv a ustanovení o demokratických zásadách, články 10 a 11 o demokratické účasti a občanském dialogu) a prováděcí články v rámci ustanovení o zákazu diskriminace a občanství (články 10 a 19 a 20 až 25) zakládají občanství Unie, na které mají nárok všechny osoby se státní příslušností členského státu. Smlouvy také uvádějí hlavní práva a povinnosti občanů Unie (článek 20 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU)¹ a článek 9 Smlouvy o Evropské unii (SEU)).

Přehled programu CERV a jeho složky 3 „Angažovanost a účast občanů“

U nového programu CERV bylo ambicí Komise dále prosazovat hodnoty zakotvené ve Smlouvách, Listině [základních práv Evropské unie] a platných mezinárodních úmluvách o lidských právech, zejména podporou organizací občanské společnosti a jiných zúčastněných subjektů, které působí na místní, regionální, celostátní a nadnárodní úrovni, a prostřednictvím podporování občanské a demokratické angažovanosti, za účelem zachování a dalšího rozvoje otevřené, demokratické, spravedlivé a inkluzivní společnosti, jež je založena na zásadách právního státu².

Hlavním specifickým cílem složky 3 – Angažovanost a účast občanů – je podpora angažovanosti občanů a jejich účasti na životě Evropské unie. Tento cíl je dále rozdělen do tří specifických dílčích cílů pro složku 3, kterými jsou³:

- podpora projektů k připomenutí klíčových okamžiků v moderních evropských dějinách, jako byl nástup autoritářských a totalitních režimů, a projektů zaměřených na zvyšování povědomí evropských občanů o jejich společných dějinách, kultuře, kulturním dědictví a hodnotách, čímž se bude posilovat jejich chápání Unie a významu vzájemného porozumění a tolerance,
- podpora účasti občanů a zájmových sdružení na demokratickém a občanském životě Unie a jejich přispívání k tomuto životu tím, že jim umožní projevovat a veřejně si vyměňovat názory ve všech oblastech činnosti Unie,
- podpora výměn mezi občany různých zemí, zejména prostřednictvím partnerství a sítí měst, s cílem umožnit jim prakticky zažít bohatství a rozmanitost společného dědictví Unie.

¹ [Členské státy, „Smlouva o fungování Evropské unie \(konsolidované znění\)“, 7. června 2016](#)

² [Nařízení \(EU\) 2021/692 \(nařízení o programu CERV\), čl. 2 odst. 1](#)

³ [Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2021/692 ze dne 28. dubna 2021, kterým se zavádí program Občané, rovnost, práva a hodnoty a zrušují nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) č. 1381/2013 a nařízení Rady \(EU\) č. 390/2014, článek 5](#)

Cílů složky 3 (a programu CERV) je dosahováno prostřednictvím grantů na akce pro projekty, grantů na provozní náklady pro občanskou společnost (financovaných v rámci složky „Hodnoty Unie“) a veřejných zakázek a komunikačních činností Evropské komise (tato škála činností se týká všech složek). Činnosti, které Komise financuje, zahrnují vnitrostátní kontaktní místa v členských státech. Vnitrostátní kontaktní místa jsou v programu CERV považována za novinku, neboť existovala v rámci programu Evropa pro občany, ale nikoli v rámci programu REC.

Novinkou v programu CERV na období 2021–2027 je i vytvoření Skupiny pro občanský dialog, která má posílit vztahy se zúčastněnými stranami. V květnu 2021 se konal Týden dialogu programu CERV (CERV Dialogue Week), kterým byl program zahájen.

Program CERV prozatím financuje pouze projekty v členských státech EU. Zájem o zapojení do programu projevilo šest přístupujících, kandidátských a potenciálních kandidátských zemí, ale zatím to nebylo formalizováno. Těmito zeměmi jsou Albánie, Bosna a Hercegovina, Kosovo, Černá Hora, Srbsko a Ukrajina.

Za politické aspekty provádění je zodpovědné Generální ředitelství Evropské komise pro spravedlnost a spotřebitele (GŘ JUST). Proces výzvy a financování řídí Evropská výkonná agentura pro vzdělávání a kulturu (EACEA).

Celkový rozpočet programu CERV na období 2021–2027 činí **641,71 milionu EUR v běžných cenách plus „navýšení“ z pokut, které vybere Evropská komise, ve výši 800 milionů EUR**, tj. více než rozpočet jako takový, i když částka je v cenách roku 2018. Z této částky **je pro složku 3 k dispozici** přibližně 357 milionů EUR. Nejméně 65 % těchto finančních prostředků má být přiděleno na demokratickou angažovanost a 15 % na činnosti související s posilováním historického povědomí⁴.

Provádění programu CERV je založeno na dvouletých pracovních programech. To je novinka oproti předchozím programům, které pracovaly s ročními programy. Cílem je poskytnout zúčastněným stranám lepší přehled o nadcházejících prioritách a výzvách k předkládání návrhů, a usnadnit tak jejich plánování. Rozpočty na první čtyři roky současného cyklu jsou uvedeny v tabulce 17. Důvodem nízkého rozpočtu na rok 2021 ve srovnání s ostatními roky je skutečnost, že „navýšení“ z pokut bylo do programu přidáno až od roku 2022. Pracovní programy rovněž stanovují roční priority a popisují obsah nadcházejících výzev. Z roku na rok dochází k patrným posunům v zaměření, aby se lépe reagovalo na potřeby na místě a zároveň byla stále zajištěna kontinuita politických priorit, např. v letech 2021–2022⁵ se pozornost soustředila na dopad pandemie COVID-19 a na projekty zaměřené na evropské volby v roce 2024. Síť měst byly vyzvány, aby v letech 2021–2022 navrhly způsoby, jak zvýšit volební účast v příštích volbách do Evropského parlamentu a zvýšit inkluzivitu kandidátek. V pracovním programu na období 2023–2024⁶ se zmiňuje dědictví kolonialismu

⁴ Od těchto procentních podílů je povolena odchylka 10 procentních bodů.

⁵ [C\(2021\) 2583 final, „COMMISSION IMPLEMENTING DECISION of 19.4.2021 on the Financing of the Citizens, Equality, Rights and Values Programme and the Adoption of the Multiannual Work Programme for 2021-2022“ \(PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ KOMISE ze dne 19. dubna 2021 o financování programu Občané, rovnost, práva a hodnoty a o přijetí víceletého pracovního programu na období 2021–2022\), 2021](#)

⁶ [C\(2022\) 8588 final, „COMMISSION IMPLEMENTING DECISION of 1.12.2022 on the Financing of the Citizens, Equality, Rights and Values Programme and the Adoption of the Multiannual Work Programme for 2023-2024“ \(PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ KOMISE ze dne 1. prosince 2022 o financování programu Občané,](#)

a nadnárodní migrace, genderově vyvážený pohled na dějiny a doporučení Komise o ochraně novinářů a obránců lidských práv, kteří se podílejí na účasti veřejnosti, před zjevně neopodstatněnými nebo zneužívajícími soudními řízeními⁷, přičemž v předchozím pracovním programu tyto zmínky nebyly.

V pracovním programu na období 2023–2024 se poprvé objevuje výzva k občanské angažovanosti dětí, která vybízí k „podpoře angažovanosti a účasti dětí na politickém a demokratickém životě“. V návrzích týkajících se partnerství a sítí měst budou zohledněny klima a životní prostředí, včetně otázek souvisejících s energetikou. V pracovním programu na období 2023–2024 je v rámci této složky zdůrazněna také cena Evropská hlavní města začleňování a rozmanitosti, která oceňuje práci vykonanou městy nebo regiony v Evropě na podporu začleňování a vytváření společnosti bez diskriminace.

Vzhledem k tomu, že zpoždění při přijímání VFR na období 2021–2027 bylo známo, útvary GR JUST předjímalý a souběžně prováděly všechny přípravy na zahájení programu (tak tomu bylo i v případě mnoha dalších komunitních programů – např. Erasmus+, Evropský sbor solidarity) tak, že první výzvy k předkládání návrhů byly zveřejněny již v dubnu 2021. To, že je dokončeno jen několik projektů, je dáno jejich životností – většina z nich trvá dva roky, některé i déle. K tomu se přidává skutečnost, že samotná výzva k předkládání návrhů zabere nějaký čas (několik měsíců na podání žádosti, poté následuje hodnocení a pak příprava grantových dohod). Proto musíme uznat, že se program nachází v počáteční fázi realizace, což může částečně vysvětlovat skutečnost, že ve složce 3 byl dokončen jen malý počet projektů. Konkrétní počet dokončených projektů však v současné době není dostupný. Evropská komise dále zdůraznila, že není k dispozici dostatek závěrečných zpráv od příjemců, aby bylo možné přesně vyhodnotit výsledky, zejména na úrovni konkrétních složek.

V členských státech jsou k dispozici kontaktní místa programu, která mají šířit informace o programu a pomáhat s dotazy. Jsou pověřena poskytováním nestranných návodů, praktických informací a pomoci žadatelům, zúčastněným stranám a příjemcům programu, a to i co se týče postupu pro podávání žádostí, šíření uživatelsky vstřícných informací a výsledků programu, vyhledávání partnerů, školení a formalit. Členský stát však nemá povinnost toto kontaktní místo zřídit a do května 2022 tak učinilo pouze 17 členských států. Mezi členské státy, které k tomuto datu neměly kontaktní místo, patřily Belgie, Bulharsko, Řecko, Dánsko, Maďarsko, Irsko, Itálie, Malta, Polsko a Slovensko. Podle údajů agentury EACEA však k únoru 2023 existovalo 18 kontaktních míst⁸.

Pokud jde o monitorování programu, existují monitorovací ukazatele společné pro všechny složky, které jsou stanoveny v nařízení o tomto programu⁹. Existuje také klíčový ukazatel výkonnosti pro GR JUST, který stanovil Eurobarometr v souvislosti s cíli složky 3, tj. vnímání demokratické účasti občany, „s mým hlasem se počítá“ (my voice counts). Cílem

[rovnost, práva a hodnoty a o přijetí víceletého pracovního programu na období 2023–2024\), 2022](#)

⁷ [Evropská komise, „doporučení Komise \(EU\) 2022/758 ze dne 27. dubna 2022 o ochraně novinářů a obránců lidských práv, kteří se podílejí na účasti veřejnosti, před zjevně neopodstatněnými nebo zneužívajícími soudními řízeními \(„strategické žaloby proti účasti veřejnosti“\), Úř. věst. L 138, 27. dubna 2022](#)

⁸ [EACEA, „CERV 2021-2027 Programme – Contact Points“ \(Program CERV na období 2021–2027 – kontaktní místa\), 15. února 2023](#)

⁹ [Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2021/692 ze dne 28. dubna 2021, kterým se zavádí program Občané, rovnost, práva a hodnoty a zrušují nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) č. 1381/2013 a nařízení Rady \(EU\) č. 390/2014, příloha II](#)

je zvýšit procentní podíl z roku 2019, který činil 48 %.¹⁰

Pokud jde o kvantitativní údaje o provádění, údaje z roku 2021 poskytují některé další informace o současném stavu programu CERV.

V letech 2021–2022 bylo zveřejněno 26 výzev k předkládání návrhů. Z celkových 2 675 přijatých návrhů se jich složky 3 – Angažovanost a účast občanů – týkalo 814 (30 %) a z toho 451 bylo úspěšných. To odpovídá míře úspěšnosti 55 %.

Význam programu a soulad s prioritami EU

Zpravodaj je přesvědčen, že je důležité kriticky posoudit význam složky 3 programu CERV. Hlavním zjištěním, pokud jde o význam programu je, že jeho cíle jsou dobře koncipovány tak, aby odpovídaly potřebám jednotlivých států, a jsou dobře sladěny s prioritami Evropské komise, včetně politik v oblasti integrace a občanské angažovanosti a účasti.

Digitální transformace

Digitální transformace je pro program CERV velmi významná, zejména pro složku 3. Přestože není v pracovním programu na období 2023–2024¹¹ výslovně zmíněna, program podporuje různé politiky a strategie zaměřené na digitální transformaci a zavazuje se k nim.

V rámci složky programu CERV „Angažovanost a účast občanů“ v pracovním programu na období 2021–2022 je jednou z priorit financování „inovativních demokratických přístupů a nástrojů, které občanům pomohou vyjádřit svůj názor a veřejně si vyměňovat názory na všechny oblasti činnosti EU, zejména digitální nástroje („e-demokracie“)¹².

Pracovní program programu CERV se navíc zavazuje podporovat priority uvedené ve zprávě o občanství EU pro rok 2020¹³ a v nadcházející zprávě o občanství EU pro rok 2023¹⁴. Tyto zprávy silně zdůrazňují digitální transformaci, která posiluje účast občanů na demokratickém procesu, jako jeden ze svých klíčových prvků.

Ekologická transformace

Životní prostředí a boj proti změně klimatu jsou politickou prioritou, k níž přispívá i program CERV, což zdůrazňuje jeho význam pro tuto oblast politiky vedle digitální transformace. Ekologická a digitální transformace se totiž stále více prolínají.

¹⁰ [GR JUST, „Annual Activity Report 2021 – Justice and Consumers“ \(Výroční zpráva o činnosti za rok 2021 – Spravedlnost a spotřebitelé\), 2022](#)

¹¹ [C\(2022\) 8588 final, „CERV Multiannual Work Programme 2023-2024“ \(Víceletý pracovní program na období 2023–2024 v souvislosti s programem CERV\)](#)

¹² [EVROPSKÁ VÝKONNÁ AGENTURA PRO VZDĚLÁVÁNÍ A KULTURU \(EACEA\), „Citizens, Equality, Rights and Values Programme \(CERV\) Call for Proposals. Citizens’ Engagement and Participation \(CERV-2022-CITIZENS-CIV\)“ \(Program Občané, rovnost, práva a hodnoty \(CERV\) Výzva k předkládání návrhů. Angažovanost a účast občanů \(CERV-2022-CITIZENS-CIV\)\), 2021, s. 7](#)

¹³ [Evropská komise, „Zpráva o občanství EU pro rok 2020. Posílení postavení občanů a ochrana jejich práv“, 2020](#)

¹⁴ [Generální ředitelství pro komunikaci \(Evropská komise\) a Kantar, „European Citizenship: Report“ \(Evropské občanství: zpráva\) \(LU: Úřad pro publikace Evropské unie, 2023\)](#)

Celkově lze na základě analýzy počátečního provádění konstatovat, že složka 3 je pro výzvu ekologické transformace důležitá, neboť zajišťuje účast a angažovanost občanů v této oblasti. Zdůrazňuje význam přístupu zdola nahoru, pokud jde o rozvoj politik, neboť usiluje o to, aby se do procesu zapojily místní organizace, a snaží se umožnit městům zapojit občany a komunity do diskusí a akcí týkajících se klimatu a životního prostředí, včetně řešení otázek souvisejících s energetikou, sociální solidarity a migrace.

Ve výzvě k předkládání návrhů na podporu angažovanosti a účasti občanů se uvádí, že tato priorita by měla podpořit zapojení občanů a komunit do diskusí a akcí týkajících se našeho klimatu a životního prostředí. V letech 2023 a 2024 bude kladen zvláštní důraz na sdružování občanů za účelem diskuse o opatřeních v oblasti klimatu a životního prostředí, včetně otázek souvisejících s energetikou, solidarity a sdílení osvědčených postupů, což přispěje ke zvýšení angažovanosti občanů ve společnosti a v konečném důsledku k jejich aktivnímu zapojení do demokratického života Unie.

Pokud jde o počet souvisejících projektů, v rámci výzvy Angažovanost a účast občanů bylo financováno celkem 79 projektů, které přímo odkazují na podporu příslušných činností.

Oživení po pandemii

Pandemie COVID-19 prověřila evropskou společnost a ekonomiku. Narušila také práva občanů a jejich účast na demokracii. Řešení dopadů pandemie bylo proto uznáno za jednu z priorit programu a bylo uvedeno, že program bude zkoumat, „jak pandemie COVID-19 ovlivnila demokratickou diskusi a uplatňování základních práv“¹⁵. Účinky pandemie se následně staly neodmyslitelným aspektem mnoha výzev a návrhů.

S úsilím po pandemii COVID-19 souvisí několik projektů v rámci složky 3: COVIDemocracy in the Baltics¹⁶ (COVIDemokracie v pobaltských zemích), Encouraging Women Participation in Times of Pandemic¹⁷ (Podpora účasti žen v době pandemie) a dopad pandemie COVID-19 na různé demokratické perspektivy z genderového hlediska¹⁸.

Úsilí o oživení po pandemii je v rámci tohoto programu zahrnuto i do koncepce výzvy k předkládání návrhů v oblasti partnerství měst. Tento program podporuje výměny mezi občany různých zemí prostřednictvím partnerství měst, díky čemuž získávají možnost prakticky zažít rozmanité dědictví Unie, což zahrnuje i dopady pandemie COVID-19.

Přestože se výzvy spojené s oživením po pandemii objevují v koncepci programu CERV v menší míře, je tento program relevantní. Stejně tak je ochrana nejzranitelnějších skupin před následky pandemie jednou z priorit programu, vedle digitální a ekologické transformace a demokratického života.

¹⁵ [EVROPSKÁ VÝKONNÁ AGENTURA PRO VZDĚLÁVÁNÍ A KULTURU \(EACEA\), „Call-Fiche_cerv-2022-Citizens-Civ“, s. 7](#)

¹⁶ <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/projects-details/43251589/101081520/CERV>

¹⁷ <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/projects-details/43251589/101081080/CERV>

¹⁸ <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/projects-details/43251589/101080161/CERV>

Ruská útočná válka proti Ukrajině

Program CERV zajišťuje, aby byla v roce 2023 věnována zvláštní pozornost projektům zaměřeným na řešení důsledků ruské agrese na Ukrajině, pokud jde o ochranu demokratických svobod a uplatňování základních práv všech osob, a zejména osob v nejzranitelnější situaci, jako jsou ženy a děti.

Důležitým aspektem týkajícím se složky 3 je, že ruská agrese na Ukrajině a její důsledky rovněž zdůrazňují význam kritické reflexe minulosti a předávání historického povědomí budoucím generacím, aby bylo možné řešit zkreslování historie a zajistit povědomí Evropanů o vlastních dějinách, a zabránit tak opakování chyb z minulosti.

Boj proti zkreslování historie a podpora mezigenerační práce je navíc klíčovým zaměřením pracovního programu na rok 2023 a za tímto účelem jsou podporovány „projekty, které připomínají klíčové momenty v moderních evropských dějinách a informují o nich. Patří mezi ně příčiny a následky autoritářských a totalitních režimů, odpor proti těmto režimům, holokaust a další masové zločiny, přechod k demokracii a obnova nebo vytváření demokratických institucí, dědictví kolonialismu, nadnárodní migrace a evropská integrace“¹⁹.

Posílení demokratických hodnot EU

Podle zpravodaje je složka 3 hluboce zakořeněna v demokratických hodnotách EU. Jejím cílem je pomoci lidem vyjádřit svůj názor a posílit začleňování a demokratickou účast v souladu s politickými prioritami Komise, včetně priorit, které jsou uvedeny ve zprávě o občanství EU pro rok 2020 a v Akčním plánu pro evropskou demokracii.

Složka 3 tak pokrývá významnou část strategie, neboť podporuje angažovanost a účast občanů na demokratickém životě Unie a výměny mezi občany různých členských států a zvyšuje povědomí o společných evropských dějinách. Za tímto účelem rozvíjí činnosti, které se zaměří na diskusi o budoucnosti Evropy, na společenskou angažovanost občanů, nezávislé pozorování voleb, včetně monitorování ze strany občanů, a na inovativní přístupy a nástroje, které občanům pomohou vyjádřit svůj názor a veřejně si vyměňovat názory na všechny oblasti činnosti EU. Prosazuje demokratické hodnoty EU tím, že podporuje aktivní účast jednotlivců a občanské společnosti na demokratických procesech, které jsou pro budoucnost Evropy a demokratické společnosti klíčovým prvkem. Složka 3 dále vykazuje silné odhodlání posilovat evropskou identitu a hodnoty, neboť dědictví nedávných evropských dějin je klíčovým pilířem hodnot EU.

Pracovní program na rok 2023 rovněž zmiňuje Konferenci o budoucnosti Evropy, sérii debat a diskusí vedených občany, která probíhala od dubna 2021 do května 2022 a umožnila obyvatelům celé Evropy sdílet své myšlenky a diskutovat o nich na plenárních zasedáních a v pracovních skupinách s Evropským parlamentem, Radou EU, Evropskou komisí, parlamenty jednotlivých států, orgány EU, sociálními partnery a občanskou společností s cílem přijmout společné závěry a pomoci tak utvářet naši společnou budoucnost.

Celkově je význam složky 3 v této oblasti zřejmý, neboť se dotýká prosazování hodnot EU prostřednictvím angažovanosti a účasti občanů, ochrany lidských práv a rozvoje odolnosti,

¹⁹ Tamtéž, s. 8

aby byla Unie silnější a připravenější čelit současným sociálním, hospodářským a politickým výzvám.

Poznatky získané na základě počátečního provádění

Na úrovni programu lze předběžně vyvodit, že hlavní cíle programu CERV jsou stále významné a řeší některé z hlavních výzev EU. Demokratický dialog, který program CERV podporuje, slouží jako nástroj provádění strategií EU, například v oblasti změny klimatu, digitalizace, autonomie a dalších. Program CERV je koncipován jako program zdola nahoru a má určitou míru pružnosti při provádění, což je pozitivní vzhledem k jeho schopnosti přizpůsobit se a řešit nové výzvy.

Hlavním cílem složky 3 programu CERV je podpora demokratické angažovanosti. Proto je v rámci projektových aktivit k dosažení tohoto cíle důležitá účast na všech identifikovaných výzvách – včetně účasti na tématech ekologické a digitální transformace, protože zvyšuje povědomí nebo úroveň angažovanosti širší veřejnosti.

Zdá se, že počáteční analýza projektů složky 3 programu CERV rovněž potvrzuje, že značný počet projektů má význam pro tři hlavní identifikované výzvy, tj. pro změnu klimatu, digitalizaci a řešení důsledků pandemie COVID-19 (další podrobnosti viz oddíl Význam a soudržnost).

Poznatky z výzkumu ukazují, že jsou řešeny i příslušné výzvy v jednotlivých státech. Příkladem jsou místní organizace, které působí v zemích EU, kde je prostor pro občanskou společnost zúžen nebo zde existují v této oblasti překážky, a pro které je podpora programu CERV zásadně důležitá.²⁰

Kromě toho Evropská komise do programu výslovně začlenila některé hlavní problémy. V programovém období 2023/24 byly do programu jako referenční zahrnuty také pandemie COVID-19 a její následné účinky. Dalšími problémy, jako je válka na Ukrajině, se částečně zabývá výzva týkající se ochrany a prosazování práv dítěte²¹ a výzva Daphne²² (oběti sexuálního násilí na civilním obyvatelstvu ve válce na Ukrajině). Problémy spojené s válkou na Ukrajině by však teoreticky mohly být dále začleněny do prvku historického povědomí, který se zabývá otázkami válek a jejich dopadů a totalitními režimy, jakož i do činností v oblasti demokratické účasti, a to jak prostřednictvím programů partnerství měst mezi obcemi v EU a ukrajinskými obcemi, tak i podporou společných projektů organizací občanské společnosti EU a Ukrajiny v rámci činností pracovního programu.

Komise rovněž zdůraznila, že dochází ke zpoždění v provádění programu, neboť programy programu CERV byly přijaty poměrně pozdě v roce 2021. GR JUST se tak stále nachází na samém počátku provádění.

Zpravodaj je přesvědčen, že ačkoli se počáteční provádění programu CERV potýkalo s řadou problémů, lze je opatrně považovat za účinné.

²⁰ <https://ecnl.org/focus-areas/european-level-policies>

²¹ <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/cerv-2022-child>

²² <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/cerv-2023-daphne>

Za prvé, program byl přijat v roce 2021 a většina jeho projektů je stále na začátku svého provádění. Výzvy v rámci pracovního programu na období 2021–2022 byly zveřejněny a uzavřeny, zatímco výzvy v rámci pracovního programu na období 2023–2024 pro rok 2023 jsou dosud otevřené. Počet žádostí sice v důsledku pandemie utrpěl pokles, nyní se ale opět zvyšuje.

Pandemie COVID-19 měla dopad nejen na žádosti, ale také na provádění. Mnoho projektů trpělo provozními problémy, včetně problémů s nástroji IKT, což byly faktory zpoždění. Zúčastněné strany vysvětlily, že programy byly prováděny tak, jak předpokládala Evropská komise ve svém plánování, a že byly schopny vyčerpat všechny přidělené prostředky.

Program je vysoce ceněn pro svůj jedinečný přístup k citlivým společenským otázkám. Oceňována je zejména jeho orientace shora dolů, neboť se snaží pracovat s místními organizacemi, což umožňuje dobrou spolupráci mezi úřady a občany. Proces podávání žádostí tohoto programu však vyžaduje zásadní přezkum, neboť byl zhodnocen jako omezující pro účast malých organizací. Konkrétně portál pro podávání žádostí se považuje za uživatelsky nepřívětivý a demotivuje organizace při podávání žádostí.

Dalším problémem, se kterým se program potýká, je neexistence dobré komunikační strategie na úrovni programu. Vnitrostátní orgány uvedly, že je velmi náročné zvýšit o tomto programu povědomí. K tomu přispívá i skutečnost, že dosud ne všechny členské státy zřídily vnitrostátní kontaktní místa.

Další problémy při počátečním provádění programu souvisejí s potřebou zlepšit institucionální prostředí, aby program mohl lépe plnit své cíle. Zúčastněné strany například požadují opatření proti zmenšování občanského prostoru, ale také pro oživení občanského dialogu, který by dále podporoval kolektivní rozměr občanské angažovanosti.

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o provádění programu Občané, rovnost, práva a hodnoty na období 2021–2027 – angažovanost a účast občanů (2023/2004(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/692 ze dne 28. dubna 2021, kterým se zavádí program Občané, rovnost, práva a hodnoty a zrušují nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1381/2013 a nařízení Rady (EU) č. 390/2014¹,
- s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 30. května 2018 nazvaný „Posouzení dopadů. Průvodní dokument k návrhu nařízení, kterým se zavádí program Práva a hodnoty, návrhu nařízení, kterým se zavádí program Spravedlnost, a návrhu nařízení, kterým se zavádí program Kreativní Evropa“ (SWD(2018)0290),
- s ohledem na zprávu o občanství EU pro rok 2020,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie,
- s ohledem na článek 20 Smlouvy o fungování Evropské unie a článek 9 Smlouvy o Evropské unii,
- s ohledem na svou zprávu ze dne 6. dubna 2022 o provádění opatření v oblasti výchovy k občanství (2021/2008(INI)),
- s ohledem na doporučení Rady ze dne 22. května 2018 o podpoře společných hodnot, inkluzivního vzdělávání a evropského rozměru ve výuce,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 3. prosince 2020 o evropském akčním plánu pro demokracii (COM(2020)0790),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 2. prosince 2020 nazvané „Strategie na posílení uplatňování Listiny základních práv v EU“ (COM(2020)0711),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 18. září 2020 nazvané „Unie rovnosti: Akční plán EU proti rasismu na období 2020–2025“ (COM(2020)0565),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 12. listopadu 2020 nazvané „Unie rovnosti: strategie pro rovnost LGBTIQ osob na období 2020–2025“ (COM(2020)0698),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. března 2020 nazvané „Unie rovnosti: strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025“ (COM(2020)0152),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. října 2021 nazvané „Strategie EU pro boj proti

¹ Úř. věst. L 156, 5.5.2021, s. 1.

- antisemitismu a podporu židovského života (2021–2030)“ (COM(2021)0615),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 7. října 2020 nazvané „Unie rovnosti: strategický rámec EU pro rovnost, začlenění a účast Romů“ (COM(2020)0620),
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 24. března 2021 nazvané „Strategie EU pro práva dítěte“ (COM(2021)0142),
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu a čl. 1 odst. 1 písm. e) a přílohu 3 rozhodnutí Konference předsedů ze dne 12. prosince 2002 o postupu udělování svolení k vypracování zpráv z vlastního podnětu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro kulturu a vzdělávání (A9-0392/2023),
- A. vzhledem k tomu, že aktivní účast na politickém a kulturním životě je základním právem, které by mělo být dostupné všem stejně; vzhledem k tomu, že Všeobecná deklarace lidských práv stanoví právo účastnit se vlády a svobodných voleb, právo účastnit se kulturního života společnosti a právo na pokojné shromažďování a sdružování, která umožňují plnou účast ve společnosti;
- B. vzhledem k tomu, že občanství Unie dává lidem různá práva, zejména právo předložit Parlamentu petici v jakékoli záležitosti spadající do působnosti EU, právo obrátit se na evropského veřejného ochránce práv, vnímá-li občan úřední postup některého z orgánů EU jako nesprávný, právo obrátit se písemně na kterýkoli orgán EU v jednom z úředních jazyků EU a obdržet odpověď ve stejném jazyce a právo na přístup k dokumentům Parlamentu, Rady a Komise v souladu s platnými předpisy EU;
- C. vzhledem k tomu, že současné a nově vznikající systémové výzvy, jako jsou klimatická krize, celosvětové pandemie, digitální transformace a sociální nerovnosti, vyžadují přizpůsobení struktur a přístupů zajišťujících aktivní účast občanů ve společnosti; vzhledem k tomu, že aktivní digitální zapojení občanů by mělo zohlednit a řešit digitální propast mezi generacemi a sociálními skupinami i mezi dobře propojenými městskými oblastmi a venkovskými a odlehlými oblastmi a zároveň zlepšit celkovou digitální gramotnost;
- D. vzhledem k tomu, že programy EU, které podporují občanskou angažovanost, práva a hodnoty, pocit sounáležitosti a posilují sociálně-občanské kompetence a kritické myšlení, jsou důležitější než kdy jindy;
- E. vzhledem k tomu, že zapojení občanů musí být chápáno jako víceúrovňové, zahrnující místní, regionální, celostátní, evropské a celosvětové procesy, jejichž prostřednictvím lidé získávají informace a znalosti a vyjadřují své názory tím, že se podílejí na rozhodnutích, která ovlivňují jejich život, a mohou na tato rozhodnutí působit; vzhledem k tomu, že k účasti na programu je třeba vybízet účastníky z venkovských a odlehlých oblastí; vzhledem k tomu, že pokračující procesy globalizace a evropské integrace budou vyžadovat, aby se nová generace Evropanů stále více politicky angažovala na různých úrovních, aby mohla žít a pracovat na mezinárodní úrovni a zahrnout odlišnost do svého každodenního života; vzhledem k tomu, že společnost se stává různorodější, a proto je v Evropě stále důležitější respektovat lidskou důstojnost, rozmanitost kultur a původu a odmítat jakoukoli diskriminaci žen, osob LGTBIQ+, etnických menšin a dalších marginalizovaných skupin;

- F. vzhledem k tomu, že společensko-politické změny probíhající v členských státech, od polarizace společnosti a nízké důvěry v instituce až po úpadek demokracie, rozklad právního státu, zmenšování prostoru pro občanskou společnost, diskriminující nacionalismus a využívání euroskepticismu k politickým účelům, spolu s nárůstem extremistických hnutí a autoritářství, entrstických strategií náboženských fundamentalistů a dezinformačních kampaní a zavádějících informací, mohou představovat vážnou hrozbu pro evropské demokracie a destabilizovat Unii jako celek; vzhledem k tomu, že v boji proti tomuto trendu může hrát rozhodující úlohu posílení aktivní účasti a angažovanosti občanů prostřednictvím formálního, neformálního, informálního a celoživotního učení a vzdělávání;
- G. vzhledem k tomu, že vzniku evropského občanství brání znalostní a emocionální propast často související s mylným vnímáním EU, a proto by evropské občanství mělo být doprovázeno a posíleno souborem mechanismů umožňujících účast občanů a mezikulturní dialog; vzhledem k tomu, že lepší pochopení našich společných evropských dějin a větší zapojení občanů do společenského a politického života může mít příznivý dopad na vznikající evropskou identitu, která doplňuje rozmanité místní, regionální, státní, zeměpisné, kulturní i další identity občanů; vzhledem k tomu, že aktivní účast občanů a dialog s nimi jsou provázány s evropským rozměrem výchovy k občanství a mohou účinně přispět k vytvoření evropského občanství s jasnými právy a povinnostmi;
- H. vzhledem k tomu, že nedostatečná angažovanost občanů, omezené znalosti o EU a nedostatečné chápání její přidané hodnoty mohou přispět k vnímání demokratického deficitu a vést k euroskepticismu v členských státech;
- I. vzhledem k tomu, že zmenšování občanského prostoru v Evropské unii a dalších zemích, které se tohoto programu účastní, ovlivňuje demokratickou účast a schopnost organizací občanské společnosti působit jako brzdy a protiváhy v oblasti právního státu; vzhledem k tomu, že pro obranu demokracie, právního státu a lidských práv v členských státech mají zásadní význam opatření na podporu a umožnění účasti občanské společnosti, včetně organizací menšin a organizací na místní úrovni, které mají dlouhou historii a značné zkušenosti;
- J. vzhledem k tomu, že organizace občanské společnosti zastupující menšiny mají klíčový význam pro sebeprezentaci a občanskou angažovanost minoritních skupin, zejména pokud nemají jiné formální možnosti politického zastoupení;
- K. vzhledem k tomu, že v roce 2020 pobývalo v EU více než 22 milionů státních příslušníků třetích zemí; vzhledem k tomu, že tyto skupiny nemají přístup k formálním politickým aktivitám, což má za následek, že životy milionů lidí jsou ovlivňovány rozhodnutími, která jsou přijímána bez jejich zapojení nebo přispění; vzhledem k tomu, že tato skutečnost představuje zásadní demokratický deficit v celé EU na všech úrovních a výzvu z hlediska vytváření udržitelných, spravedlivých a účinných politik a programů, vzhledem k tomu, že uplatňování lidských práv souvisejících s politickou a veřejnou účastí osob bez občanství hraje klíčovou úlohu při podpoře demokratické správy věcí veřejných, právního státu, sociálního začleňování, hospodářského rozvoje a odstraňování marginalizace a diskriminace v EU;

Počáteční fáze provádění programu Občané, rovnost, práva a hodnoty (2021–2027):

složka 3 – Angažovanost občanů

1. je pevně přesvědčen, že program Občané, rovnost, práva a hodnoty (CERV) představuje jedinečný příspěvek k posílení občanské angažovanosti a účasti z hlediska základních práv, neboť účinně spojuje hodnoty, občanský dialog a občanství a zároveň podporuje sociální a genderovou rovnost a rozmanitost tím, že přispívá k ochraně regionálního dědictví a historického vědomí a také k boji proti diskriminaci a násilí; zastává názor, že program Občané, rovnost, práva a hodnoty (CERV) představuje jedinečný nástroj pro budoucnost EU a pro řešení sociálně-politických výzev, jako je znalostní propast, euroskepticismus, zmenšování občanského prostoru a eroze právního státu v celé Evropě a výzvy v této oblasti; vybízí k tomu, aby program podporoval opatření zaměřená na budování odolnosti organizací občanské společnosti, včetně těch, které se zaměřují na právní stát a hodnoty EU;
2. připomíná, že provádění programu CERV se stále nachází v počáteční fázi, neboť nařízení, kterým se tento program zavádí, bylo přijato teprve v roce 2021; poukazuje na to, že z tohoto důvodu bylo dokončeno pouze několik projektů v rámci složky 3 a od příjemců je k dispozici jen málo informací, které by umožnily přesně vyhodnocení výsledků;
3. vyzývá Komisi, aby upřednostňovala shromažďování údajů o programu CERV, zejména o znevýhodněných skupinách, včetně marginalizovaných komunit, menšin a zranitelných skupin obyvatelstva, s cílem řešit jejich jedinečné problémy a podporovat zkoumání jejich zkušeností; trvá na tom, že je nutné zavést důkladné monitorovací a hodnotící mechanismy; zdůrazňuje, že tento přístup bude přínosem pro rozvoj dané politiky, která by zajistila smysluplnou účast znevýhodněných skupin obyvatelstva na iniciativách se zapojením občanské společnosti a vyslyšení jejich hlasu a která by vedla k vytvoření inkluzivnějšího a spravedlivějšího programu a zajistila obecně jeho dokonalejší hodnocení v budoucnu;
4. zdůrazňuje, že program čelil několika problémům, které bránily v počáteční fázi jeho provádění, přičemž mnohé z nich byly vnějšími faktory, jako je pandemie onemocnění COVID-19 a ruská útočná válka proti Ukrajině, a že tyto problémy narušily a ohrozily práva občanů a jejich účast na demokracii; konstatuje však, že přes počáteční pomalé zahájení nabralo provádění programu na rychlosti a v současné době funguje program dobře; zdůrazňuje navíc, že je třeba pořádat osvětové kampaně s cílem oslovit širší obyvatelstvo, zejména ve venkovských oblastech;
5. je znepokojen tím, že s ohledem na rozvoj programu je pro příjemce podle všeho klíčovým problémem zavádění a používání nových digitálních nástrojů pro využívání finančních prostředků EU (např. nástroj eGrants); vyjadřuje politování nad tím, že složité postupy brání rovněž v účasti menším organizacím, které nemají čas a prostředky potřebné k tomu, aby prošly procesem podávání žádostí v pevně daných lhůtách; domnívá se, že koncepce těchto nástrojů omezuje schopnost programu přizpůsobit se novému vývoji a měnícím se potřebám; vyzývá k odstranění administrativní zátěže a ke zjednodušení procesu podávání žádostí, uzavírání smluv a podávání zpráv; zdůrazňuje, že zjednodušení administrativních požadavků zahrnuje také účinnější a flexibilnější postup podávání žádostí v případě organizací, které podepsaly několikaleté rámcové dohody o partnerství, a to i s ohledem na předvídaní

rozvoje dané politiky; poukazuje dále na to, že je nutné zajistit snadnější používání portálu k podávání žádostí, zejména v případě malých společností, a překlad všech dokumentů týkajících se daného postupu do všech jazyků EU, aby byla zajištěna širší účast ze všech členských států a kulturní rozmanitost;

6. lituje, že členské státy nejsou povinny zřídit vnitrostátní kontaktní místo pro program CERV, které by žadatelům, zúčastněným stranám a příjemcům nabízelo neutrální poradenství, užitečné informace a podporu, včetně pomoci s procesem podávání žádostí, a zároveň poskytovalo srozumitelné informace o výsledcích programu; s politováním konstatuje, že do června 2023 mělo takové vnitrostátní kontaktní místo pouze 20 členských států;
7. je hluboce znepokojen tím, že současná míra inflace ovlivňuje provozní náklady příjemců programu CERV; vyjadřuje politování nad tím, že příjemci čelí problémům při provádění plánované činnosti, zejména pokud jde o jednotkové náklady na cestovné, ubytování a denní příspěvky, a že k tomu, aby se vešli do rozpočtu, budou možná muset omezit některé původně plánované činnosti;

Politická doporučení pro budoucnost programu CERV

8. vyzývá Komisi, aby vytvořila skupinu pro občanský dialog s cílem zajistit pravidelný otevřený a transparentní dialog k prohloubení občanského dialogu, tak aby byl podpořen obousměrný proces mezi institucemi na všech úrovních a všemi příslušnými zúčastněnými stranami, zejména organizacemi občanské společnosti, a také v rámci uplatňování článku 11 nařízení (EU) 2021/692, a aby využila občanský dialog jako nástroj ke stanovení priorit dvouletého pracovního programu a dále podporovala kolektivní rozměr občanské angažovanosti coby zásadní stránku demokracie a právního státu; v této souvislosti připomíná, že by měla být podporována inovativní opatření na podporu dialogu s občanskou společností, a to i s cílem prohloubit kulturu partnerství s příjemci grantů, které by bylo založeno na důvěře; požaduje zejména opatření pro budování kapacit na podporu široké účasti občanské společnosti, zejména prostřednictvím propojení s dalšími režimy financování zajištěnými na základě sdíleného řízení, jako je nástroj pro technickou podporu;
9. připomíná, že je třeba podporovat aktivní účast občanů posílením evropského rozměru výchovy k občanství, a to jak ve školních osnovách, tak v rámci mimoškolní činnosti; zdůrazňuje, že skutečně evropská výchova k občanství může občany informovat a utvářet v duchu občanské angažovanosti a účasti a že v tomto smyslu může jako vhodný nástroj sloužit příručka EU; poukazuje na to, že je důležité, aby byly do cílové skupiny programu CERV, která by podporovala demokratickou správu věcí veřejných, právní stát a sociální začleňování, zahrnuty také osoby, které nejsou evropskými občany, avšak žijí v Unii, a jejich vlastní organizace;
10. vyzývá členské státy, které dosud nezřídily vnitrostátní kontaktní místo, aby tak co nejrychleji učinily, a vyzývá Komisi, aby pokračovala ve spolupráci se sítí vnitrostátních kontaktních míst prostřednictvím schůzek, vzdělávacích opatření a zvláštních výměn, neboť ty byly dosud pořádány velmi úspěšně; vybízí v této souvislosti Komisi, členské státy a vnitrostátní kontaktní místa, aby vytvořily evropskou síť těchto kontaktních míst s cílem usnadnit sdílení osvědčených postupů a výměnu poznatků; vybízí navíc Komisi, aby vytvořila síť příjemců v rámci programu CERV

s cílem vyměňovat si zkušenosti a osvědčené postupy za účelem hlubšího porozumění místním a vnitrostátním podmínkám v celé EU i mimo ni;

11. bere na vědomí výsledky zavádění různých druhů mechanismů přerozdělování grantů v rámci programu CERV, které jsou zatím velmi povzbudivé; vyzývá k provedení kvalitativní a kvantitativní analýzy různých výzev k přerozdělování grantů s cílem případně rozšířit jejich využití na další složky programu CERV, zejména na složku 3, aby se zajistilo, že se finanční prostředky EU dostanou k organizacím občanské společnosti na místní úrovni, které mají dlouhou historii a značné zkušenosti; naléhavě žádá Komisi, aby dále zjednodušila administrativní postupy a požadavky týkající se přerozdělování grantů, a poskytla tak organizacím, které žádají o přerozdělení, větší flexibilitu vůči příjemcům dílčích grantů a zajistila odpovídající normy v oblasti práce, zdravotní péče a sociální ochrany; je přesvědčen, že s cílem přizpůsobit pravidla situaci příjemce by mohlo dojít k přepracování požadavků na spolufinancování, aby bylo možné podpořit širší okruh příjemců – včetně jednotlivců a mikrostruktur – a tematických oblastí; trvá na tom, že je důležité podporovat využívání programu v oblasti vzdělávání obecně, mj. v případě studentů, učitelů, pedagogických pracovníků a pracovníků s mládeží; zdůrazňuje, že větší procento grantových částek by mělo tvořit financování poskytované v rámci programu CERV v oblasti práv, rovnosti, hodnot a občanské angažovanosti, kde jsou jiné zdroje financování velmi vzácné nebo chybí; naléhavě vyzývá Komisi, aby zajistila financování struktur, které dodržují Listinu základních práv Evropské unie, například zavedením kontrolních mechanismů, které by zaručily odpovídající pracovní, zdravotní a sociální normy; vyzývá k posouzení mechanismu přerozdělování grantů za účelem vyhodnocení jeho účinnosti a flexibility při oslovování místních skupin a podpoře organizací v zemích, v nichž dochází k omezování občanského prostoru;
12. požaduje, aby byl s cílem vyhovět rostoucím požadavkům na iniciativy v oblasti občanské angažovanosti a demokratické účasti a požadavkům na vytvoření účelového mechanismu na ochranu obránců lidských práv, který by se podobal existujícímu mechanismu na ochranu obránců lidských práv mimo EU a novinářů, a obecně za účelem řešení dopadu inflace na náklady programu navýšen rozpočet programu ve víceletém finančním rámci (VFR) na 2,6 miliard EUR, mj. s ohledem na závěry Konference o budoucnosti Evropy, které se týkají evropského občanství a vzdělávání, a s ohledem na strategický význam programu CERV pro prosazování priorit EU;
13. zdůrazňuje, že pro úspěch programu má zásadní význam účinná komunikační a osvětová činnost, a proto je třeba ji upřednostnit, aby bylo možné do něj zapojit potenciální příjemce, zejména na místní úrovni;
14. uznává, že výměna a účast na činnosti v rámci programu CERV má klíčový význam pro budování kapacit organizací občanské společnosti s cílem zajistit občanskou angažovanost a prosazování hodnot Unie v zemích mimo EU; zdůrazňuje, že aktivní zapojení a oddanost evropským hodnotám nezačíná s dohodami o přistoupení, nýbrž je výsledkem dlouhodobé práce aktivistů a organizací občanské společnosti, kteří prosazují tyto myšlenky a podporují místní aktivisty v zemích mimo EU; vybízí Komisi, aby usnadnila účast občanů třetích zemí prostřednictvím zapojení organizací občanské společnosti do činnosti v rámci programu CERV; žádá proto, aby byly v rámci tohoto programu hrazeny náklady na účast zástupců občanské společnosti, alespoň zástupců z kandidátských a přidružených zemí, bez ohledu na to, zda je jejich země do programu

zapojena; zdůrazňuje, že je třeba řešit problémy spojené s válkou na Ukrajině podporou projektů s ukrajinskými partnery prostřednictvím činnosti související s posilováním historického povědomí a demokratické účasti a obnovy ukrajinského kulturního dědictví;

15. opakuje svou výzvu, aby byl program CERV využit pro činnost v oblasti evropského historického vědomí tím, že bude sloužit k aktivní podpoře struktur, jejichž cílem je prohlubovat kritickou historickou paměť, například pokud jde o nadnárodní výzkum, navštěvování památných míst, a to jak v EU, tak mimo ni, zejména s cílem odsoudit historický a kulturní revizionismus; vyzývá Komisi a členské státy, aby věnovaly patřičnou pozornost citlivým společenským problémům, které by mohly být nevhodně využity;
16. žádá, aby byla v rámci programu CERV podporována vznikající tendence zaměřená na propojení partnerství měst a sítí měst s partnerstvím vzdělávacích institucí, což může posílit evropský rozměr, rozšířit výměnu osvědčených postupů a upevnit pocit sounáležitosti;
17. naléhavě žádá Komisi, aby u grantů na provozní náklady dále zjednodušila administrativní postupy u čtyřletých rámcových partnerství, zejména pokud jde o specifické vlastnosti použitého nástroje IT, který se zdá být vhodnější pro granty určené na akce;

o

o o

18. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.

**PŘÍLOHA: SUBJEKTY nebo OSOBY
OD NICHŽ ZPRAVODAJ OBDRŽEL PODNĚTY**

Zpravodaj v souladu s přílohou I čl. 8 jednacího řádu prohlašuje, že při vypracování zprávy až do okamžiku jejího přijetí ve výboru obdržel podněty od těchto subjektů nebo osob:

Subjekt nebo osoba
#Civil Society Europe (CSE)#
#European Volunteer Centre (CEV)#
#European Citizen Action Service (ECAS)#
#European Disability Forum#
#European Women's Lobby#
#International Planned Parenthood Federation (IPPF)#
#Lifelong Learning Platform (LLL)#
#European Civic Forum#
#The Stefan Batory Foundation#
#JEF Europe#

Výše uvedený seznam je sestaven na výhradní odpovědnost zpravodaje.

INFORMACE O PŘIJETÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU

Datum přijetí	28.11.2023
Výsledek konečného hlasování	+ : 22 - : 5 0 : 0
Členové přítomní při konečném hlasování	Asim Ademov, Andrea Bocskor, Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Catherine Griset, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Niklas Nienaß, Marcos Ros Sempere, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	João Albuquerque, Ibán García Del Blanco, Chiara Gemma, Łukasz Kohut, Marcel Kolaja, Emmanuel Maurel, Wolfram Pirchner, Rob Rooker

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU

22	+
PPE	Asim Ademov, Tomasz Frankowski, Wolfram Pirchner, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Renew	Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo
S&D	João Albuquerque, Ibán García Del Blanco, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Łukasz Kohut, Marcos Ros Sempere
The Left	Niyazi Kizilyürek, Emmanuel Maurel
Verts/ALE	Marcel Kolaja, Niklas Nienaß

5	-
ECR	Chiara Gemma, Rob Rooker, Andrey Slabakov
ID	Catherine Griset
NI	Andrea Bocskor

0	0

Význam zkratk:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se